Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА ІНФОРМАЦІЮ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

МОНІТОРИНГ ОФІЦІЙНИХ ВЕБСАЙТІВ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЩОРІЧНІ ТА СПЕЦІАЛЬНІ ДОПОВІДІ УПОВНОВАЖЕНОГО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ З ПРАВ ЛЮДИНИ

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ПОСБІНИКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК
ДЛЯ ТРЕНЕРІВ

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

Методичні рекомендації **щодо наповнення офіційних вебсайтів органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування**

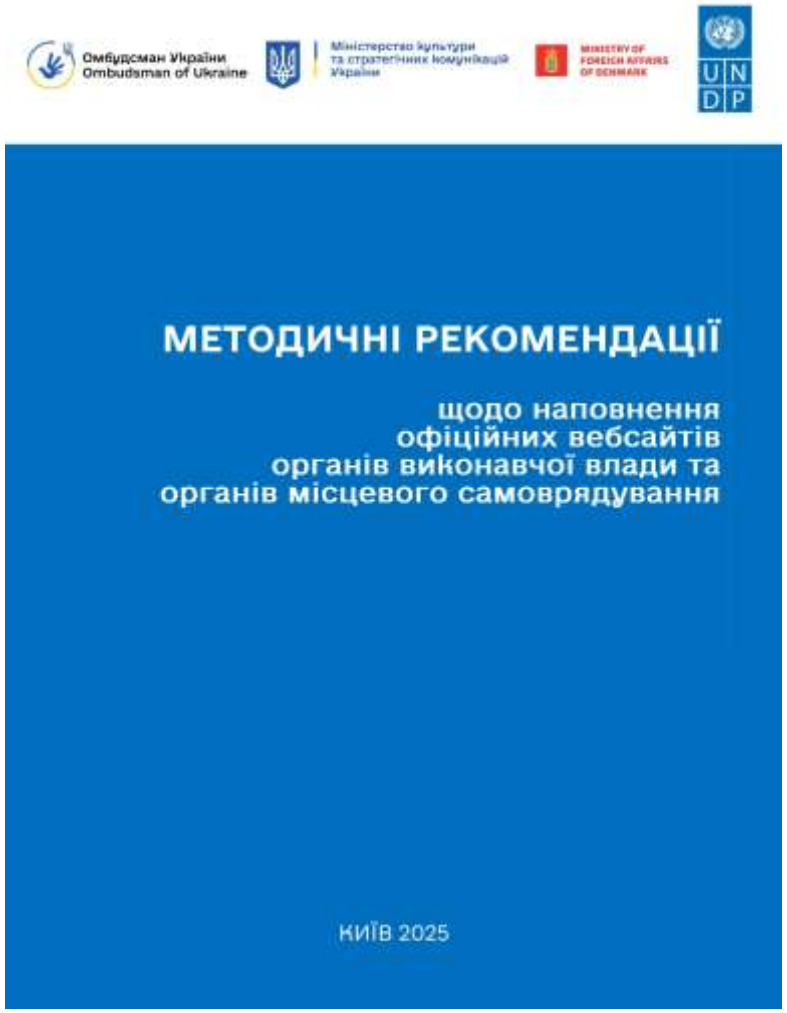

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ТИПОВІ ПРОБЛЕМИ

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

З аналізу звітів можна виокремити типові проблеми та недоліки оприлюднення публічної інформації на офіційних вебсайтах:

Ускладнена структура вебсайтів

Звичайному користувачу важко знайти необхідну інформацію на вебсайті розпорядника

Оприлюднення інформації не в повному обсязі

Розпорядники не оприлюднюють інформацію в повному обсязі або не оприлюднюють нову інформацію

Невідповідність вебсайтів вимогам додатку до постанови Кабінету Міністрів України від 04.01.2002 року № 3

Вміст офіційних вебсайтів не структорований тощо

Відсутність окремих розділів щодо суспільно необхідної інформації

Деякі розпорядники нехтують оприлюдненням суспільно необхідної інформації

МЕТА МЕТОДИЧНИХ РЕКОМЕНДАЦІЙ

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

Методичні рекомендації розроблені Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини у співпраці з Міністерством культури та стратегічних комунікацій України з метою:

Підвищення прозорості діяльності органів влади

Покращення громадського контролю

Налагодження ефективності комунікації між владою і громадянами

Створення зручних і доступних ресурсів для отримання інформації

ЗМІСТ ГОЛОВНОЇ (СТАРТОВОЇ) СТОРІНКИ

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

1. Головне меню та мапу вебсайту
2. Анонси
3. Інформацію про найважливіші події
4. Загальні контакти відповідного органу
5. Рядок сервісу пошуку на офіційному вебсайті
6. Повинна складатися зі структури головних розділів, при наведенні / натисканні на які відображаються назви підрозділів

СТРУКТУРА ОФІЦІЙНИХ ВЕБСАЙТІВ

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ПРО ОРГАН

- ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ
- СТРУКТУРА
- КОНТАКТИ ТА РОЗПОРЯДОК РОБОТИ
- УСТАНОВИ, ЩО НАЛЕЖАТЬ ДО СФЕРИ УПРАВЛІННЯ
- ВАКАНСІЇ

ДІЯЛЬНІСТЬ

- НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ ОРГАНУ
- ПРОЄКТИ АКТІВ
- ЗАСІДАННЯ КОЛЕГІАЛЬНИХ ОРГАНІВ
- РЕГУЛЯТОРНА ДІЯЛЬНІСТЬ
- ПОСЛУГИ
- ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ ТА МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ
- ЦІЛЬОВІ ПРОГРАМИ
- ЗВІТИ

ІНСТРУМЕНТИ ГРОМАДСЬКОЇ УЧАСТІ

- ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ
- ДОСТУП ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ
- ЗВЕРНЕННЯ ГРОМАДЯН
- ПЕТИЦІЇ
- ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ
- ПУБЛІЧНІ КОНСУЛЬТАЦІЇ
- ГРОМАДСЬКІ РАДИ
- ОРГАНИ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ

ПУБЛІЧНІ КОШТИ

- ПЛАНУВАННЯ БЮДЖЕТУ
- ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ
- БЮДЖЕТНЕ ЗВІТУВАННЯ
- ЗАКУПІВЛІ
- ОПЛАТА ПРАЦІ

ВОЄННИЙ (НАДЗВИЧАЙНИЙ) СТАН

- ОБМЕЖЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ
- ГУМАНІТАРНА ДОПОМОГА
- ПОПЕРЕДЖЕННЯ ПРО ЗАГРОЗИ
- ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

РОЗДІЛ «ПРО ОРГАН»

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

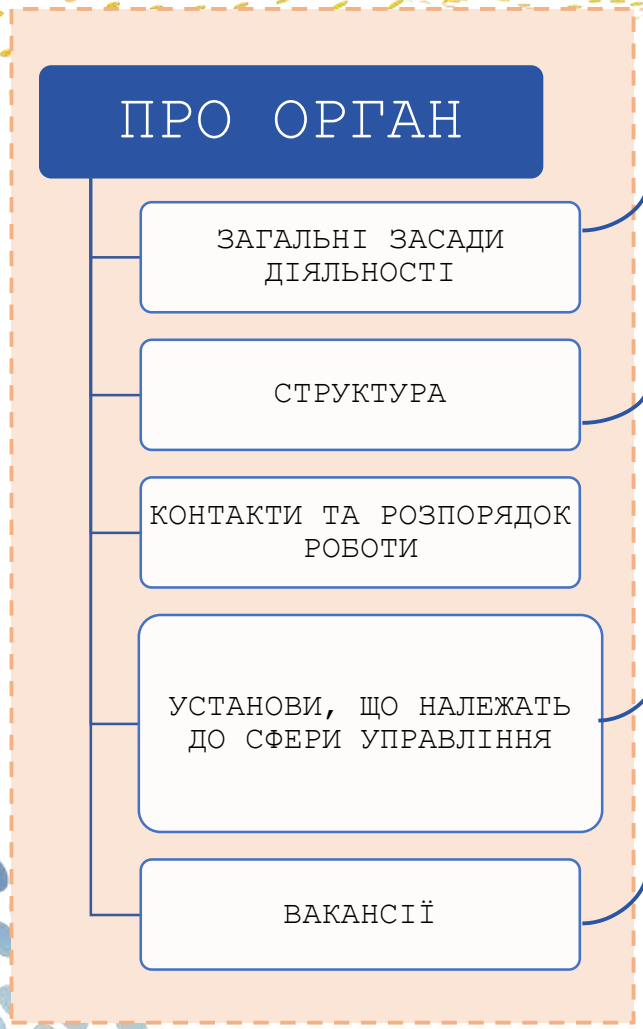

Інформація про місію, функції, повноваження та нормативно-правові засади діяльності органу, яка має бути актуальною та зрозумілою для громадян.

Включає організаційну структуру органу, штатний розпис, контакти керівництва та структурних підрозділів, а також дані про депутатів місцевих рад.

Перелік установ, що підпорядковуються органу, їхні контакти тощо

Інформація про наявні вакансії, умови конкурсного відбору, необхідні документи, результати конкурсів та порядок стажування громадян.

РОЗДІЛ «ДІЯЛЬНІСТЬ»

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

Нормативно-правові акти та акти індивідуальної дії оприлюднюються протягом п’яти робочих днів із реєстраційними даними та можливістю пошуку.

Проєкти актів публікуються щонайменше за 10 днів до розгляду разом із супровідними документами.

Інформація про засідання колегіальних органів включає порядок денний, результати голосувань і записи.

Регуляторна діяльність висвітлюється через плани, проєкти та звіти.

Публічні послуги подані у каталозі з описом і гіперпосиланнями для електронних сервісів.

Охоплює зобов’язання перед ЄС, адаптацію законодавства та міжнародні програми

РОЗДІЛ «ІНСТРУМЕНТИ ГРОМАДСЬКОЇ УЧАСТІ»

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ІНСТРУМЕНТИ ГРОМАДСЬКОЇ УЧАСТІ

- ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ — У підрозділі висвітлюється діяльність уповноважених осіб, механізми повідомлення про корупцію, захист викривачів та антикорупційні програми
- ДОСТУП ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ — Регулює порядок подання запитів, перелік відкритих даних, системи обліку інформації тощо
- ЗВЕРНЕННЯ ГРОМАДЯН — Охоплює особливості розгляду звернень громадян, зразки документів і звітність.
- ПЕТИЦІЇ — Порядок подання петицій, підписання та їх розгляд.
- ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ — Містить посилання на офіційні портали та державні сервіси
- ПУБЛІЧНІ КОНСУЛЬТАЦІЇ — Обговорення нормативних актів і залучення зацікавлених сторін
- ГРОМАДСЬКІ РАДИ — Актуальна інформація про діяльність громадських рад та консультативно-дорадчих органів
- ОРГАНИ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ — Інформація про правовий статус, порядок створення та діяльність ОСН, їх персональний склад, контактні дані, рішення ОМС та фінансування

РОЗДІЛ «ПУБЛІЧНІ КОШТИ»

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

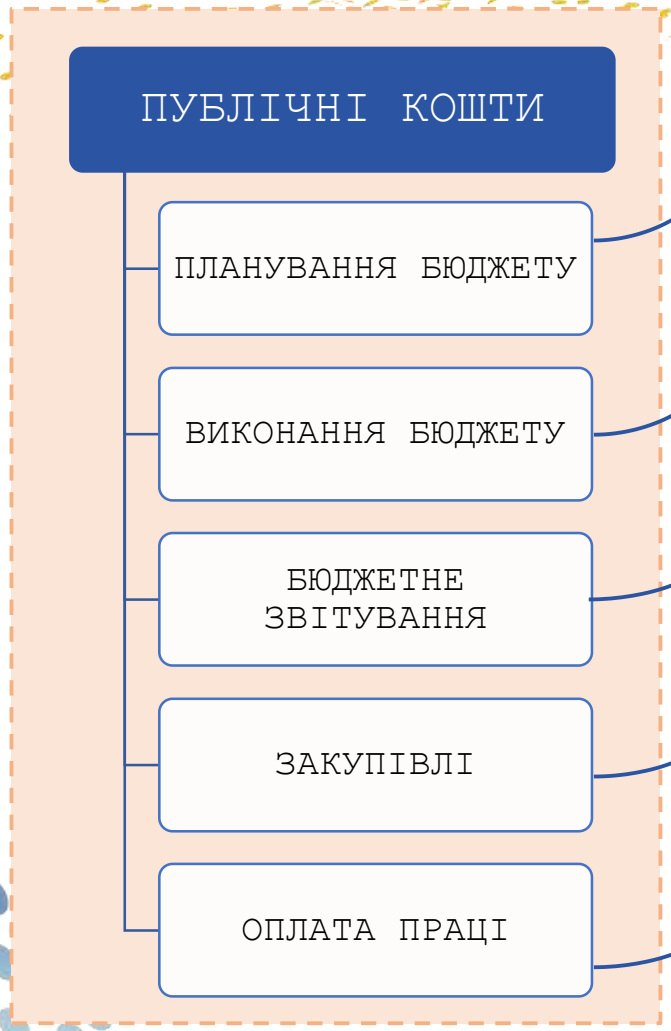

Інформація про бюджетні плани, проєкти, кошториси та фінансові документи, а також місцеві бюджети, що мають бути доступні для громадськості

Доходи, видатки, фінансування та боргові зобов'язання, зокрема з порівнянням із попередніми періодами, а також звіти про виконання державного і місцевих бюджетів

Публікація звітів про виконання бюджетних програм, оцінка їх ефективності та результати огляду витрат, а також проведення публічних представлень бюджетних звітів

Інформація про державні закупівлі, включаючи очікувану вартість, предмет закупівлі, пропозиції учасників, тендерну документацію та укладені договори

Оприлюднюється структура, принципи формування та розмір оплати праці керівників органів влади, що не може бути інформацією з обмеженим доступом

РОЗДІЛ «ВОЄННИЙ (НАДЗВИЧАЙНИЙ) СТАН»

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

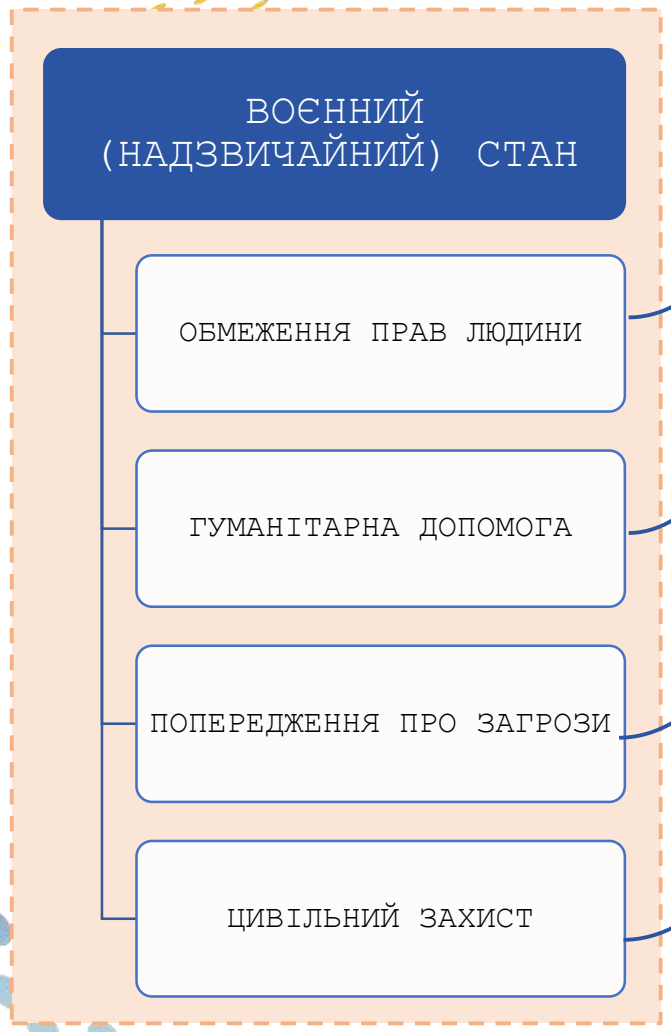

Включає дані щодо запроваджених обмежень, їх нормативного регулювання та роз'яснень

Розділ про гуманітарну допомогу містить інформацію про її розподіл, отримувачів, наявні ресурси та фінансування

Підрозділ про загрози оперативно інформує про небезпеки та заходи реагування, включаючи евакуацію

Цивільний захист охоплює заходи щодо безпеки населення, захисні споруди, медичний, соціальний, біологічний та інші види захисту

ІНКЛЮЗИВНІСТЬ ОФІЦІЙНИХ ВЕБСАЙТІВ

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

Вимоги щодо створення (модернізації) офіційних вебсайтів (вебпорталів) органів виконавчої влади визначено постановою Кабінету Міністрів України № 3, згідно з якою вебсайти мають відповідати вимогам і бути доступними згідно з ДСТУ EN 301 549:2022 (EN 301 549 V3.2.1 (2021-03), IDT) «Інформаційні технології. Вимоги щодо доступності продуктів та послуг ІКТ»

Відповідність стандарту ДСТУ EN 301 549:2022 щодо доступності ІКТ-продуктів і послуг.

Викладення інформації простою та зрозумілою мовою.

Структурування текстів (заголовки, абзаци, списки, виділення).

Наявність текстових описів до зображень для користувачів із порушеннями зору.

Використання легкодоступних форматів файлів, які не потребують платного програмного забезпечення.

Навчально-методичний посібник «Рекомендації з питань обмеження доступу до публічної інформації»

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

МЕТА ПОСІБНИКА

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

Посібник підготовлено за сприяння Міністерства цифрової трансформації України й Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та завдяки проєкту «Підтримка цифрової трансформації», що фінансувався USAID і UK Dev. Партнер проєкту – Фонд Східна Європа, з метою:

Формування єдиного підходу до застосування правових норм та запобігання необґрунтованому обмеженню доступу до публічної інформації.

Надання роз'яснень, методичної та консультаційної підтримки розпорядникам інформації

Допомога у вирішенні практичних питань обмеження доступу до публічної інформації, що оприлюднюється у формі відкритих даних, з урахуванням специфіки її обробки.

ЗМІСТ ПОСІБНИКА

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

1. Загальні положення
2. Підстави обмеження доступу до публічної інформації
3. Застосування «трискладового тесту»
4. Особливості обмеження доступу до інформації у формі відкритих даних
5. Документування розпорядником інформації результатів проведення «трискладового тесту»
6. Відповідальність за незаконне обмеження доступу до публічної інформації
7. Додатки

ПІДСТАВИ ОБМЕЖЕННЯ ДОСТУПУ ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

- виключно в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи кримінальним правопорушенням, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя;

- розголошення інформації може завдати істотної шкоди цим інтересам;

- шкода від оприлюднення такої інформації переважає суспільний інтерес в її отриманні.

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

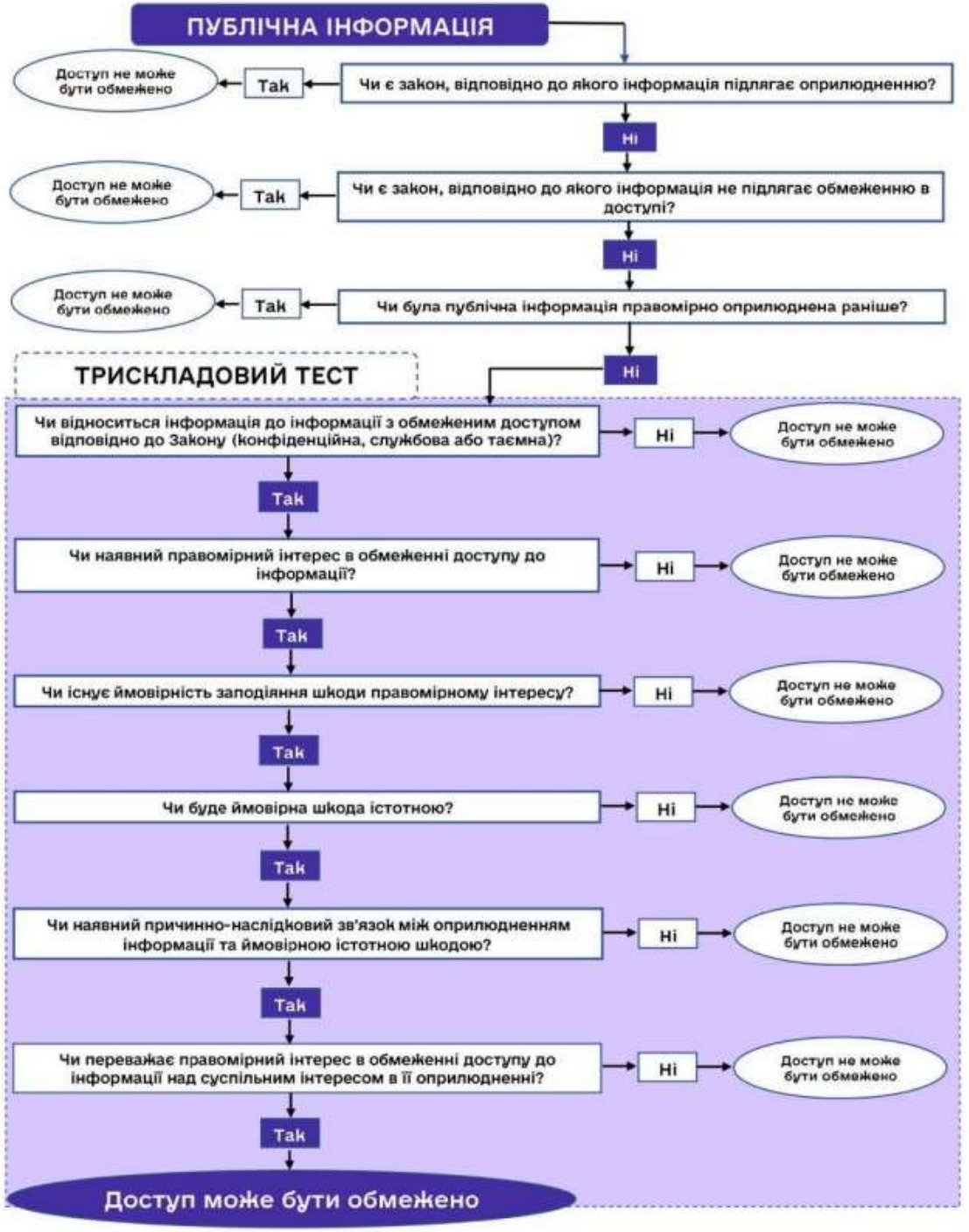

ЗАСТОСУВАННЯ «ТРИСКЛАДОВОГО ТЕСТУ»

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

- ✅ Обов'язковість "трискладового тесту": Застосовується у всіх випадках обмеження доступу до публічної інформації.
- ✅ Перевірка існуючого статусу: Тест потрібен для інформації, що вже має обмежений доступ, для підтвердження її статусу.
- ✅ Індивідуальне застосування: Проводиться для кожного виду запитуваної інформації, навіть у межах одного документа.
- ✅ Частковий доступ: Надається доступ до відкритої інформації з документів, що містять конфіденційні дані, шляхом їх вилучення (наприклад, ретушування).

ОСОБЛИВОСТІ ОБМЕЖЕННЯ ДОСТУПУ ДО ІНФОРМАЦІЇ ПЕРЕД ЇЇ ОПРИЛЮДНЕННЯМ У ФОРМІ ВІДКРИТИХ ДАНИХ

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

Визначення статусу даних: Перед оприлюдненням інформації з баз даних необхідно розмежувати відкриті дані від даних з обмеженим доступом.

Пріоритет знеособлення: Для обмеження доступу слід використовувати методи, що мінімально перешкоджають аналізу, надаючи перевагу знеособленню (обмеження доступу до окремих частин даних).

Методи захисту: Застосовуйте псевдонімізацію, узагальнення, синтез даних ("шум", заміна) та часткове приховування інформації.

Збереження структури: Важливо чітко вказувати, яка інформація була вилучена/знеособлена, зберігаючи при цьому загальну структуру та зміст даних, а також враховувати рекомендації Мінцифри.

ДОКУМЕНТУВАННЯ РОЗПОРЯДНИКОМ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОВЕДЕННЯ «ТРИСКЛАДОВОГО ТЕСТУ»

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

Мотивована відмова: Відмова у наданні інформації повинна бути чітко мотивованою та ґрунтуватися на результатах "трискладового тесту".

Детальне обґрунтування: Розпорядник має вказати вид інформації з обмеженим доступом, обґрунтувати правомірний інтерес, описати істотну шкоду від оприлюднення та її переважання над суспільним інтересом.

Використання рекомендацій: Для належного обґрунтування та контролю рекомендується використовувати надані приклади відповідей та алгоритм проведення тесту.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НЕЗАКОННЕ ОБМЕЖЕННЯ ДОСТУПУ ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

Види відповідальності: За необґрунтоване обмеження доступу до інформації передбачена адміністративна (ст. 212-3 КУпАП) та кримінальна (ст. 171 ККУ, для журналістів) відповідальність.

Інші наслідки: Порушення можуть також призвести до відшкодування матеріальної/моральної шкоди та дисциплінарної відповідальності посадових осіб.

Винятки: Посадові особи не несуть відповідальності за розголошення інформації про правопорушення або загрози (здоров'ю, безпеці, довкіллю), якщо діяли добросовісно.